

Опис програми екзамену

Київський столичний університет імені Бориса Грінченка
Кафедра всесвітньої історії

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни «Регіональна історична урбаністика Центрально-Східної Європи»
III курсу
Спеціальність 032 «Історія і археологія»

Форма проведення:

Екзамен проводиться в ЕНК у письмовій формі. Кожне екзаменаційне завдання складається з трьох теоретичних питань: одне з лекційного курсу, друге з переліку питань до семінарських занять, третє – модульних контрольних робіт.

Тривалість проведення: 2 академічні години (80 хв.) для відповіді в ЕНК.
Максимальна кількість балів: 40 балів, два питання по 13 балів, одне 14 балів.

Критерії оцінювання:

За відповідь на теоретичні питання:

40 балів – Критичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Повний виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Якісний аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Повна доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

30 балів – Спроби критичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Виклад в основному фактів, ідей, результатів відповіді. Частковий аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження;

20 балів – Некритичний аналіз суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Частковий виклад фактів, ідей, результатів відповіді в логічній послідовності. Спроби аналізу сучасного стану дослідження проблеми. Часткова доказовість висновків, спроба обґрунтування власної позиції, визначення перспектив дослідження;

10 балів – Спроби некритичного аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Набір фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Наявність висновків, спроба обґрунтування власної позиції;

0 балів - Відсутність аналізу суті та змісту першоджерел щодо поставленого питання. Хаотичний виклад деяких фактів, ідей, результатів відповіді без логічної послідовності. Відсутність аналізу сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання. Відсутність висновків, обґрунтованості власної позиції, пропозицій щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження.

Перелік допоміжних матеріалів:

Немає

Орієнтовні питання іспиту

1. Історична регіоналістика як напрям сучасної історичної науки.
2. Теоретичні засади історичної урбаністики. Завдання історичної урбаністики, як наукової дисципліни.
3. Термінологічний інструментарій містознавства. Об'єктно-предметна сфера історичного містознавства.
4. Зарубіжний досвід урбаністичних досліджень.
5. Дослідження міст у радянській та російській історіографії.
6. Сучасні підходи до дослідження урбанізаційних процесів в українській історичній науці.
7. Місто як об'єкт дослідження.
8. Класифікація і типологія міст.
9. Основні історичні етапи розвитку міст.
10. Урбаністична антропологія.
11. Теорії і шляхи виникнення середньовічних міст. Соціальний склад населення міст і етапи соціальної боротьби городян. Цехові засади середньовічного ремесла і просте товарне виробництво в умовах феодалізму як містоутворюючий фактор.
12. Вплив промислової революції на темпи урбанізації. Міста, як місця концентрації робочої сили та їх роль в революціях XIX-поч.XX ст.
13. Регіональні особливості сучасної стадії урбанізації. «Урбаністична структура», «територіально-урбаністична структура».
14. Розширення території міської забудови. Формування агломерацій та мегаполісів.
15. Визначальні риси міського способу життя. Глобальність урбанізаційних процесів. Новітні тенденції урбанізації в XX ст.
16. Давньопольська держава: поява міських поселень, міська колонізація XIII-XVI ст. запровадження норм магдебурзького права (Вроцлав, Познань, Краків, Гданськ). Міська архітектура: романський, готичний стиль храмової архітектури.
17. Урбанізація в польських землях у XIV-XV ст: збільшення кількості міських поселень, особливості міських локацій XV ст. Великі і середні

міста (Гданськ, Вроцлав, Краків, Торунь, Познань, Сандомир, Гнезно). Єврейська громада в польських містах. Панування готичного стилю в храмовій архітектурі; світське будівництво.

18. Урбанізація Речі Посполитої (XVII-XVIII ст.): розвиток міст, типи міських поселень (королівські, церковні, шляхетсько-магнатські). Регіональне розміщення міст. Розвиток великих міст (Гданськ, Краків, Познань, Торунь, Люблін). Німецькі та єврейські громади.

19. Вплив Ренесансу і пізньої готики на польську міську архітектуру. Занепад міст у XVIII ст. Зростання чисельності і частки єврейського населення. Занепад цехового ремесла. Зміни залюдненості великих міст.

20. Урбанізація в польських землях (кінець XVIII - початок XX ст.): індустріалізація як вирішальний фактор урбанізації; «Демографічний вибух» та загальна динаміка зростання чисельності міського населення.

21. Скорочення чисельності міського населення Польщі після II світової війни. Трагедія єврейських гетто (Варшава, Лодзь, Краків).

22. Вплив «радянизації» Польщі на урбанізаційні процеси. Характеристика урбанізації країни у XXI ст.

23. Розвиток міст в період становлення та розквіту Чеського королівства (IX-XIV ст.): «Гради» як політичні, військові та торговельні центри. Прага та Лібіце – центри об'єднання чеських племен. Поширення магдебурзького права.

24. Наслідки Тридцятилітньої війни як фактор занепаду чеських міст. Дрібнобуржуазний, напівселянський характер міських поселень. «Оновлений земський устрій».

25. «Промислова революція» - визначальний фактор урбанізації в чеських землях у XIX ст. Ступінь залюдненості міських поселень. «Індустріальний бум» 1850-60-х рр. як каталізатор урбанізації. Формування нових промислових центрів.

26. «Побудова основ соціалізму в ЧССР» та урбанізація. Розвиток міст Чехії та Словаччини у XXI ст.

27. Міські поселення часів Першого та Другого Болгарського царства, Боснійської та Хорватської держави, перших державних утворень у сербських землях та на території Чорногорії. Дубровник та Далмація.

28. Становище міст та міського населення на Балканах за часів панування Османів та Габсбургів.

29. Урбанізація в країнах Центрально-Східної Європи новітнього періоду (XX-XXI ст.): порівняльна характеристика.

30. Сучасне місто і проблеми збереження історико-культурної спадщини в країнах Центрально-Східної Європи.

31. Варшава: історія міста.

32. Краків: історія міста.

33. Прага: історія міста.

34. Брно: історія міста.

- 35.Братислава: історія міста.
- 36.Кошице: історія міста.
- 37.Карлові Вари: історія міста.
- 38.Будапешт: історія міста.
- 39.Дебрецен: історія міста.
- 40.Мішкольц: історія міста.
- 41.Софія: історія міста.
- 42.Варна: історія міста.
- 43.Тирново: історія міста.
- 44.Белград: історія міста.
- 45.Загреб: історія міста.

Завідувач кафедри всесвітньої історії

Срібняк І.В.